
**POZICIJA
DĖL BENDRINIO JAUNIMO INFORMAVIMO IR KONSULTAVIMO
SISTEMOS KŪRIMO**

2012 m. balandžio 21-22 d., LiJOT Asamblėja Nr. 32
Druskininkai

Jauni žmonės išsiskiria tuo, kad per trumpą laiką jie turi priimti svarbius sprendimus: pradėti savarankišką gyvenimą, apsispręsti dėl norimos profesijos, susirasti pirmą darbą, pradėti aktyviai socializuotis ir integruotis į visuomenės gyvenimą, pradėti lytinį gyvenimą, kurti santykius ir šeimą. Priimdami šiuos sprendimus jauni žmonės susiduria su ypatingais iššūkiais, su kuriais ne visada pajėgia susitvarkyti.

Gyvename informacijos eroje, informacijos kiekiai nuolat didėja. Informacija retai pateikiama jauniems žmonėms suprantama kalba, subalansuota, aiški, pabaigta ir orientuota į jauno žmogaus poreikius bei specifinę situaciją. Jaunam žmogui reikalinga informacija šiuo metu yra išsiskirsčiusi per keletą skirtingų organizacijų ir struktūrų, nėra vieningos sistemos, kurioje jauni žmonės, naujieji visuomenės nariai galėtų lengvai orientuotis. Jaunimo informavimas – tai raktas į jaunų žmonių aktyvų dalyvavimą.

Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) vienydama 64 nacionalines jaunimo organizacijas ir regionines jaunimo organizacijų tarybas ir atsižvelgdama į tai, kad Nacionalinės jaunimo politikos 2011-2019 m. plėtros programos Įgyvendinimo 2011-2013 m. priemonių plane numatyta 2012-2013 m. „išanalizuoti jaunimo informavimo padėtį, parengti ir įgyvendinti vieningą jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemos aprašą, kuris apimtų nacionalinį ir vietos savivaldos lygmenis“, o iki 2019 m. programoje numatyta sukurti struktūrizuotą jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemą, susitaria dėl pagrindinių bendrinio jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemos kūrimo principų:

- *Betarpiskai vadovautis Europos jaunimo informavimo chartija, teikiant informavimo paslaugas jauniems žmonėms.* Europos jaunimo informavimo chartija, priimta 2004 m. Europos jaunimo informavimo ir konsultavimo agentūros (ERYICA) asamblėjoje, yra pagrindinis dokumentas, kuriuo vadovaujasi jau 41 Europos šalies jaunimo informavimo ir konsultavimo paslaugas teikiančios organizacijos. Šia pozicija pripažįstamas Chartijos tekstas ir jos besąlygiškas

taikymas jaunimo informavimo veikloje. Lietuvos valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos raginamos laikytis Chartijos principų, įgyvendinant jaunimo informavimo veiklą.

- *Veikėjų, turinčių patirtį jaunimo informavimo ir konsultavimo srityje, įtraukimas į sistemos kūrimą ir įgyvendinimą.* LiJOT nuo 2004 m. administruoja Europos informacinių paslaugų tinklo jaunimui Eurodesk veiklą Lietuvoje, kuris teikia jauniems žmonėms informaciją ir konsultacijas mobilumo (savanoriška veikla, mokymasis, darbas, laisvalaikis, kelionės, teisės ir kt.) ir galimybių (finansavimo programos, renginiai, konkursai ir kt.) temomis, administruoja jaunimo informavimo ir konsultavimo portalą www.zinauviska.lt. Šis tinklas, teikdamas unikalią, nemokamą ir europinę informaciją turi sukaupęs daug vertingos patirties, galinčios ženkliai prisidėti prie bendrinio jaunimo informavimo. Taip pat kitos jaunimo ir su jaunu dirbančios organizacijos, kurios specializuojasi tam tikrose informavimo srityse (pvz., emocinė parama, verslumas ir kt.), gali būti puikūs partneriai, formuojant bendrinio informavimo sistemą.

- *Įtraukti LiJOT, jaunimo ir su jaunu dirbančių organizacijų atstovus į informavimo ir konsultavimo paslaugų planavimą, kūrimą, teikimo priežiūrą, kokybės užtikrinimą, įvertinimą ir tobulinimą.* Jaunimo informavimo veikla turi būti grįsta jaunų žmonių poreikių pažinimu. Jaunimo organizacijos gali būti geriausi partneriai pažįstant jaunų žmonių poreikius, skatinant juos naudotis kuriamomis informavimo paslaugomis, stebint paslaugų efektyvumą ir tobulinant jas.

- *Užtikrinti tarpžinybiškumą ir glaudų bendradarbiavimą tarp valstybės ir savivaldybių institucijų, kuriant ar tobulinant įstaigas, teikiančias informavimo ir konsultavimo paslaugas jauniems žmonėms.* Šiuo metu Lietuvoje veikia specializuotos informacijos tinklai ir atskiri centrai, kurie teikia paslaugas ir jauniems žmonėms. Valstybei ir savivaldybėms planuojant steigti kitus informavimo centrus ar peržiūrint esamus, būtina užtikrinti tarpžinybinį institucijų bendradarbiavimą, informacijos ir patirties mainus bei optimalaus rezultato jaunam žmogui ir visuomenei siekimą.

- *Profesionalumo dirbant su jaunais žmonėmis užtikrinimas.* Siekiant galimų kaštų optimizavimo ir kuriant bendrinio jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemą jau veikiančių informavimo tinklų ir centrų struktūrose, būtina užtikrinti su jaunais žmonėmis dirbančių jaunimo informavimo darbuotojų profesionalumą, aukštą informacijos kokybę, nepriekaištingą tų įstaigų reputaciją ir patrauklumą bei atvirumą jauniems žmonėms.

- *LiJOT siekti narystės Europos jaunimo informavimo ir konsultavimo agentūroje (ERYICA).* Norint užtikrinti tarptautinių patirčių perdavimą, pirmųjų akredituotų jaunimo

**LIETUVOS JAUNIMO
ORGANIZACIJŲ TARYBA**

informavimo darbuotojų mokymą ir bendrinio jaunimo informavimo ir konsultavimo sistemos kūrimo koordinavimą nacionaliniu lygiu, Lijot siekia tapti ERYICA nariais.

Prezidentė

Loreta Senkutė

**EUROPOS JAUNIMO INFORMAVIMO
CHARTIJA**

Priimta XV Europos jaunimo informavimo ir konsultavimo agentūros (ERYICA) generalinėje asamblėjoje, vykusioje Bratislavoje (Slovakijos Respublika) 2004 m. lapkričio 19 d.

Preambulė

Sudėtingoje visuomenėje ir integruotoje Europoje, kuri pateikia daug iššūkių ir galimybių, informacijos prieinamumas ir gebėjimas analizuoti bei naudotis informacija tampa vis svarbesni jauniems europiečiams. Jaunimo informavimo veikla gali padėti pasiekti užsibrėžtų siekių ir skatinti aktyvų dalyvavimą visuomeniniame gyvenime. Informacija turėtų būti teikiama tokiais būdais, kurie padidina jaunimo pasirinkimo galimybes ir skatina savarankiškumą ir įgalinimą.

Pagarba demokratijai, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms reiškia, kad jauni žmonės turi teisę gauti pilną, objektyvią, suprantamą ir patikimą informaciją apie visus jiems rūpimus klausimus ir poreikius. Ši teisė į informaciją buvo pripažinta Visuotinėje žmogaus teisių deklaracijoje, Vaiko teisių konvencijoje, Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencijoje ir Europos Tarybos rekomendacijoje nr. (90) 7 apie jaunimo informavimą ir konsultavimą Europoje. Šia teise vykdydama jaunimo informavimo veiklą remiasi ir Europos Sąjunga.

Įvadas

Bendriniis jaunimo informavimas apima visas jaunimą dominančias temas bei platų veiklos spektrą: informavimą, konsultavimą, orientavimą, paramos ir pagalbos teikimą, instruktavimą, mokymą, kontaktų mezgimą ir nukreipimą į specializuotas tarnybas. Šios paslaugos gali būti teikiamos jaunimo informacijos centruose, per jaunimo informacijos tarnybas kitose struktūrose arba naudojant elektronines ar kitokias visuomenės informavimo priemones. Šios chartijos principai yra skirti taikyti visų formų bendrinio jaunimo informavimo darbe. Jie sudaro pagrindą minimaliems standartams ir kokybės reikalavimams, kurie turėtų būti sukurti kiekvienoje šalyje kaip visapusiško, darnaus ir koordinuoto požiūrio į jaunimo informavimą elementai, kurie sudaro dalį jaunimo politikos.

Principai

Šie principai nubrėžia gaires bendrinio jaunimo informavimo veiklai, kuria siekiama užtikrinti jaunimo teisę į informaciją:

1. Jaunimo informacijos centrai ir paslaugos turi būti atvirai prieinamos visiems jauniems žmonėms be išimties.
2. Jaunimo informacijos centrai ir tarnybos siekia užtikrinti lygias galimybes visiems jauniems žmonėms gauti informaciją, nepaisant jų kilmės, lyties, religijos ar socialinės padėties. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas sunkumus išgyvenančioms grupėms ir jauniems žmonėms, turintiems specialiųjų poreikių.
3. Jaunimo informacijos centrai ir tarnybos turėtų būti lengvai prieinamos, nereikalaujant išankstinio susitarimo. Jie turėtų būti jaunimui patrauklūs, su draugiška atmosfera. Darbo valandos turėtų atitikti jaunų žmonių poreikius.
4. Pateikiama informacija turėtų remtis jaunimo pageidavimais ir nuspėjamaisiais poreikiais. Ji turėtų apimti visas temas, kurios galėtų dominti jaunimą, ir turėtų būti toliau plėtojama, siekiant įtraukti naujas.
5. Kiekvienas vartotojas turėtų būti gerbiamas kaip individas ir atsakymas į kiekvieną klausimą turėtų būti individualizuotas. Tai turėtų būti atliekama taip, kad įgalintų jaunimą, skatintų savarankiškumą ir ugdytų jų gebėjimą analizuoti ir valdyti informaciją.
6. Jaunimo informavimo paslaugos turėtų būti nemokamos.
7. Informacija teikiama išlaikant pagarbą vartotojo privatumui ir jo teisei neatskleisti savo tapatybės.
8. Informaciją teikia darbuotojai profesionalai, kurie yra tikslingai tam apmokyti.
9. Pateikiama informacija yra pilna, atnaujinta, tiksli, praktiška ir lengvai suprantama vartotojui.
10. Dedamos visos pastangos, siekiant užtikrinti informacijos objektyvumą, pateikiant informaciją iš kelių šaltinių ir juos patikrinus.
11. Pateikiama informacija neturi būti paveikta religinių, politinių, ideologinių įsitikinimų ar komercinės įtakos.
12. Jaunimo informavimo centrai ir tarnybos turi stengtis pasiekti kuo daugiau jaunų žmonių naudodami kūrybiškas ir inovatyvias strategijas, metodus ir priemones, kurios yra veiksmingos ir tinkamos įvairioms grupėms ir poreikiams.

13. Jauniems žmonėms turėtų būti sudaromos galimybės tinkamais būdais dalyvauti jaunimo informavimo darbe vietos, regioniniu, nacionaliniu ir tarptautiniu lygiu. Tai gali būti informacijos poreikių išsiaiškinimas, informacijos rengimas ir sklaida, informavimo paslaugų, projektų ir bendraminčių grupių veiklos valdymas ir vertinimas.

14. Jaunimo informavimo centrai ir tarnybos turėtų bendradarbiauti su kitomis jaunimo tarnybomis ir struktūromis, ypač veikiančiomis toje pačioje geografinėje plotmėje ir megzti ryšius su tarpininkais ir kitomis įstaigomis, dirbančiomis su jaunimu.

15. Jaunimo informavimo centrai ir tarnybos turėtų padėti jaunimui tiek susirasti reikiamą informaciją naudojantis šiuolaikinėmis informavimo ir bendravimo technologijomis, tiek ugdyti jų gebėjimus jomis naudotis.

16. Jaunimo informavimo darbą finansuojantys šaltiniai neturėtų sukelti sunkumų jaunimo informacijos centrui ar tarnybai taikyti visus šios Chartijos principus.